

ANTIČNA GRŠKA KULTURA

Kaj je povezovalo Grke?

- a) Skupna država.
- b) Skupni sovražnik – Perzijci.
- c) Jezik.
- d) Vera – politeizem.
- e) Umetnost.

Poleg naštetega so Grke povezovala tudi skupne športne igre – **olimpijske igre (OI)**.

<https://www.youtube.com/watch?v=tG4NJFwjnt4>

OI so se začele

- a) 767 pr. n. št.
- b) 776 pr. n. št.
- c) 1896.

Ol so v mestu Olimpija prirejali

- a) vsaki dve leti.
- b) vsaka tri leta.
- c) vsaka štiri leta.

Imele so verski pomen in so bile
posvečene

- a) bogu Zevsu.
- b) bogu Jupitru.
- c) boginji Ateni.

V času antičnih OI

- a) so veliko popivali in veseljačili.
- b) so prekinili vse vojne med polisi.
- c) niso plačevali davkov.

Tekmovali so lahko

- a) poleg svobodnih moških tudi sužnji in tujci.
- b) vsi svobodni državljani grških polis, tudi ženske.
- c) samo svobodni moški.

Zmagovalci so bili deležni velikih časti.

- a) Upodabljali so jih s kipi.
- b) Slavili so jih v pesmih.
- c) Ponekod so bili nagrajeni celo s posestvijo, denarjem ali brezplačno prehrano.
- d) Oproščeni so bili plačevanja davkov.

ALI VEŠ?

- Najbolj cenjena disciplina na grških olimpijskih igrah je bil peterboj (skok v daljino, tek, met diska, rokoborba in met kopja).
- Tekmovalci so na olimpijskih igrah trenirali in tekmovali goli. Da bi poudarili lepoto svojega telesa, so telo natrli s svetlečim prahom ali oljem.
- Prve olimpijske igre moderne dobe so organizirali leta 1896 v Atenah.

Grke je povezovala tudi **vera**. Verovali so v več bogov, ki so živeli

- a) v svetiščih.
- b) v preročišču Delfi.
- c) na gori Olimp.

ZEVS	kralj bogov, sin prabogov Kronosa in Ree
POZEJDON	bog morja
APOLON	bog vedeževanja, svetlobe in navdihovalec pesnikov
ARES	bog vojne
HERMES	bog prometa in trgovine, glasnik bogov
HEFAJST	bog ognja, zaščitnik kovačev

V eni minuti si skušaj zapomniti čim več grških bogov in boginj.

HERA	boginja neba, zavetnica materinstva, rojstva in zakonske zvestobe
DEMETRA	boginja rodovitnosti
ARTEMIDA	boginja lova, plodnosti in poroda
AFRODITA	boginja ljubezni
ATENA	boginja modrosti
HESTIJA	boginja domačega ognjišča in družine

Preveri svoj spomin: Poveži bogove z njihovimi opisi in simboli.
Ko končaš, nariši Zevsov simbol.

ZEVS	PESNIŠTVO	TRIZOB
ATENA	MORJE	SOVA
POZEJDON	VRHOVNI BOG	LIRA
APOLON	MODROST	STRELA

Bogovi nastopajo v zgodbah v človeški podobi. Imeli so nadzor nad naravnimi silami, morji, podzemljem, Zemljo... Junaki, ki so jim nasprotovali, so nastopali v

- a) v legendah.
- b) v bajkah.
- c) v mitih.

ALI VEŠ?

- Vsako mesto je častilo svojega boga, zaščitnika mesta.
- Grki so častili tudi junake, ki so jih imeli za polbogove. Junaki so imeli nadnaravno moč, vendar so bili ranljivi in so se starali.

Kaj na podlagi zgornjega zapisa lahko sklepaš o grških bogovih in njihovi smrti?

V času zlate dobe Aten je razcvet doživela **umetnost**.

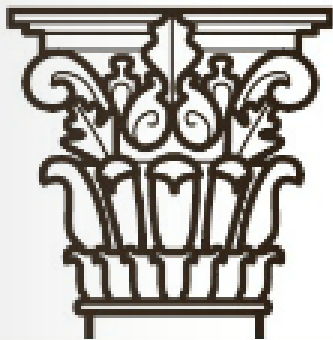
V čast bogov so gradili templje, ki so jih podpirali visoki stebri različnih oblik: dorski, jonski, korintski.

K narisanim stebrom dopiši črko, ki predstavlja njihov opis.

Žlebičast steber,
raven in preprost
vrhnji del.

dorski steber

A

Tanjši in eleganten steber,
na vrhu izklesan v
elegantne zvitke.

jonski steber

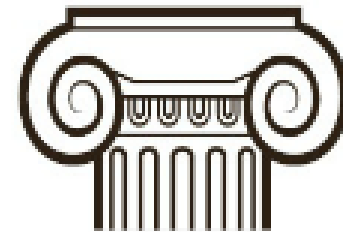
B

Vitki steber
z okrasnimi kamnitimi listi
na vrhu.

korintski steber

C

Kipi klasične grške umetnosti so bili oblikovani popolno (idealno) in so upodabljali stvarne podobe. Vladarji in bogataši so jih postavljali

- a) v čast bogov in v spomin junakom.
- b) v čast naravi.
- c) kot prikaz prestiža.

Tempelj Erehteion, zgrajen na atenski akropoli, je znamenit po predverju, katerega streho nosijo namesto stebrov marmorni ženski kipi.

Na grških vazah so v rdeče-črnih barvah upodobitve iz vsakdanjega življenja, prikazi velikih vojaških dogodkov in mitoloških zgodb.

ALIVEŠ?

- Kip boginje Atene v Partenonu je bil narejen iz zlata in slonovine; visok je bil 12 metrov.
- V Pozejdoniji (Peastum) v južni Italiji stojijo najbolj ohranjeni templji grške antične arhitekture.
- Na otoku Rodos so v 3. stoletju pr. Kr. postavili največji helenistični kip – kolos; v višino naj bi meril od 30 do 40 metrov.

Grki so iznašli **dramo**. Igralci so bili le moški, ki so nosili maske. Pisali so dve vrsti dramskih del:

- a) epe.
- b) komedije.
- c) mite.
- d) tragedije.

Najbolj znani grški dramatik:

Ajshil, Sofokles, Evripid, Aristofan.

Grška gledališča so bila zgrajena v polkrožni obliki, ki je omogočala

- a) dober razgled nad dogajanjem.
- b) zaščito pred vetrom.
- c) odlično akustiko.

Stari Grki so bili prepričani, da težave lahko rešijo s človeško modrostjo. Spodbujali so razprave o družbi in politiki ter odkrivali **znanost**.

Poveži imena grških mislecev s področjem njihovega delovanja.

Hipokrat

Herodot

Arhimed

Platon

Aristotel

Pitagora

Evklid

Sokrat

Ptolomej

filozofija

zgodovina

medicina

matematika

astronomija

ŽIVLJENJE V ANTIČNI GRČIJI

Ponovi, kaj že veš o grški družbi.
Kako se je delila?

Kateri opis velja za moški in kateri za ženski spol oseb?

- odločali so o vsem
- sodelovali so v javnem in političnem življenju
- opravljali so nakupe na mestnem trgu
- nadzorovali so življenje svojih družinskih članov

- v javnosti niso bili navzoči
- omejeni so bili na domačo hišo
- poročali so se pri 15-ih letih
- podrejeni so bili očetu, kasneje možu
- med seboj so se obiskovali in se udeleževali verskih prireditev

Ženske in moški so nosili podobna
oblačila. Nosili so dolge
tunike, imenovane

- a) hopliti.
- b) heloti.
- c) hitoni.

Kaj prikazuje slika?

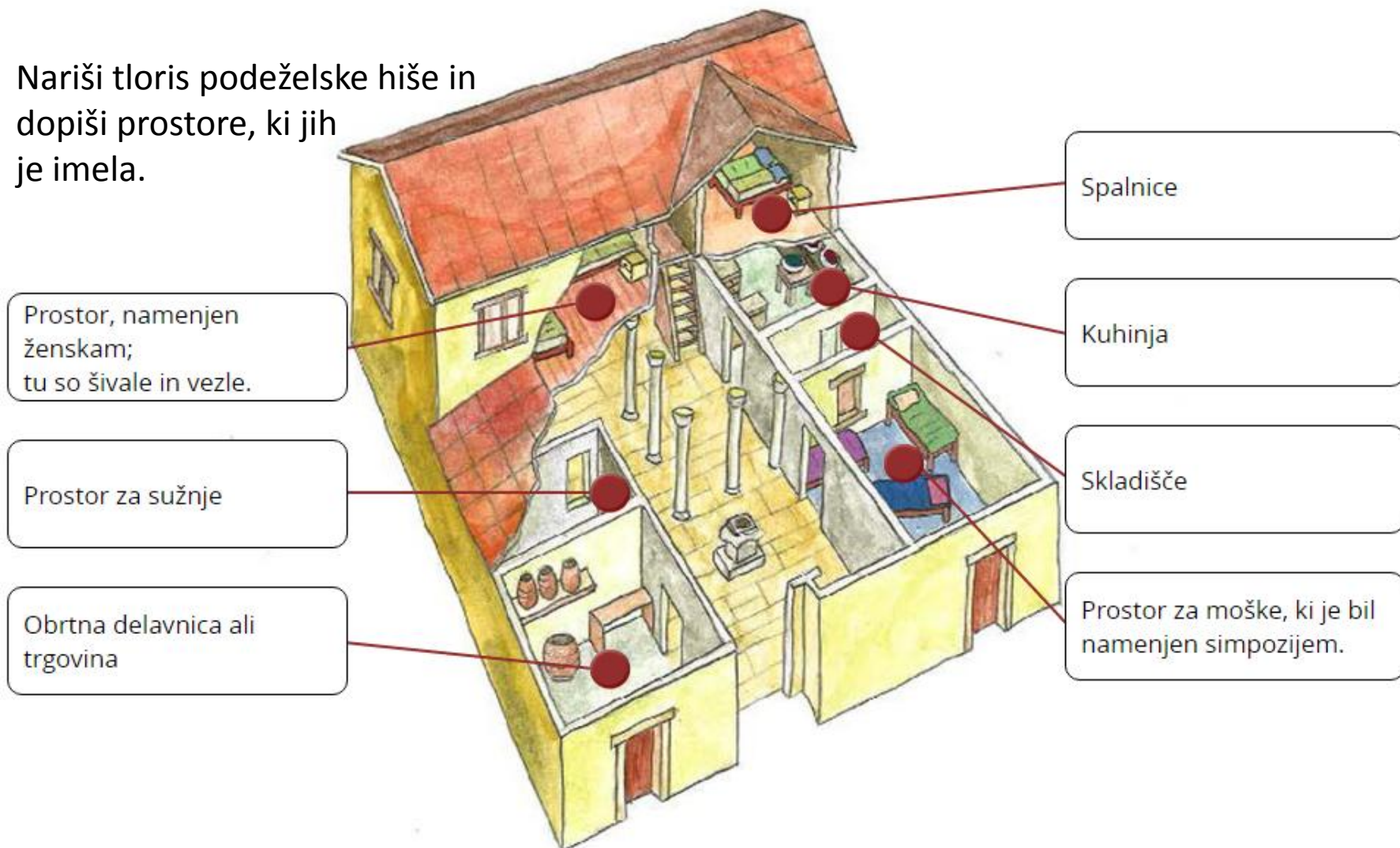

Preberi besedilo in kratko povzemi njegovo vsebino.

Otroštvo je bilo odvisno od družbene skupine, ki ji je otrok pripadal. Sprva so se šolali le plemiški dečki; poučevali so jih domači učitelji. Otroci kmetov, obrtnikov ali sužnjev so morali zelo zgodaj staršem pomagati pri delu. Pozneje so se v nekaterih poljih šolali tudi dečki ljudstva. Učili so se brati, pisati, peti, igrati na glasbila, spoznavali so grško literaturo in telovadili. Plemiški fantje so obiskovali tudi višje šole, kjer so se učili matematike, logike in retorike. Premožna dekleta so poučevali domači učitelji (branje, pisanje in preprosta matematika). Matere so hčere naučile kuhati, tkati, šivati in skrbeti za gospodinjstvo.

Večina Grkov je živela na podeželju v preprostih hišah, ki so imele spalnice, shrambo, kuhinjo in majhen vrt. Kopalnic in stranišč niso poznali. V mestih so živeli v nizkih zgradbah ali enodružinskih hišah.

Nariši tloris podeželske hiše in dopiši prostore, ki jih je imela.

Razmisli, kako
so se
prehranjevali
antični Grki?

Prehrana antičnih Grkov je bila preprosta. Revnejši so se prehranjevali z žitaricami, zelenjavo, sirom, olivami, figami in ribami. Bogati so pogosto uživali tudi meso. Najbolj priljubljena pijača je bilo vino, mešano z vodo.